

Voorzitter,

Ik sta hier als trotse inwoner van een regio waar geschiedenis wordt geschreven en de toekomst bepaald. Van onze provincie, ons land en de hele wereld. Wat in Zuid-Oost Brabant gebeurt, is enigszins te vatten, maar voor vrijwel iedereen onbegrijpbaar. Terecht is deze unieke plek dan ook uitgeroepen tot Slimste Regio ter Wereld. *Dat de provincie Noord-Brabant hoogtechnologische ontwikkelingen ondersteunt en stimuleert vindt mijn fractie niet meer dan logisch en Brainport Smart District past in onze traditie.* In een cultuur van eigenwijze en eigenzinnige mensen, die samen sterk staan, innoveren en zich door niemand laten zeggen dat iets niet kan. Regel of geen regel.

Een proeftuin om de slimste wijk van Europa te creëren in Brandevoort met circulaire bouwconstructies, duurzame energie-opwekking, schone mobiliteit waar delen centraal staat, een focus op bottom-up initiatieven, co-creatie en welzijnsverhoging, het klinkt als muziek in je oren. Dankzij de sterke vermenging van gemeenten, inwoners, kennisinstellingen, provincie en bedrijfsleven wordt ingezet op een nieuw handelsproduct in de nabije toekomst om bij te dragen aan de enorme uitdagingen waar we wereldwijd voor staan op gebied van klimaat, wonen en zingeving.

Aan grote woorden en ambities op innovatief gebied geen gebrek in dit voorstel, op het vlak van ethiek, privacybescherming, function-creep, dataminimalisatie en democratische sturing echter wel. Als je aan de basis staat van de wereldwijze technologische revolutie dan hoort daar een groot gevoel van verantwoordelijkheid bij. Dat het woord privacy slechts één keer voorkomt, in voorwoord van GroenLinks-wethouder Dortmans baart mij zorgen. Deelt de gedeputeerde deze zorg?

Meten is weten en als je van mensen zo veel data verzamelt als mogelijk, dan hoort daar eveneens voorzichtigheid en contemplatie bij. Analyses van slaaptijden, socialmediagebruik, verplaatsingen bij autorijden, of je genoeg beweegt, gemoedstoestanden, energiegebruik, activiteiten in en rondom het huis en veiligheidsanalyses leveren opgeteld een schat aan informatie op, maar roepen tevens de vraag op hoe afhankelijk we willen worden van data en technologie, of we nog een onbespied leven kunnen leiden, onafhankelijk van zelfbeslissende algoritmen en artificiële intelligentie. Is er een overzicht van alle sensoren en data die verzameld gaat worden, zoals in het sensorhotel dat mobiele telefoons volgt en hun interne gegevens uitleest? En hoe zit het met de data van bezoekers van de wijk, zoals familie en vrienden?

Hoe meer data je afstaat, hoe lager je huur en als je alles afstaat, woon je zelf een jaar gratis. Dit vrijwillig 'verkopen' van data, roept de vraag op hoe vrijwillig dit nog is gelet op de woningnood, financiële situatie of digitaal bewustzijn van bewoners. Evenals de tweedeling die ontegenzeggelijk ontstaat tussen de inwoners die wel en geen data over bijvoorbeeld eet- en drinkgewoontes, medicijngebruik en analyses van het afvalwater verkopen. In mijn optiek is dit in strijd met een aangenomen motie in de Tweede Kamer die expliciet het verkopen van gezondheidsdata verbiedt. Mijn fractie heeft dan ook fundamentele bezwaren tegen het principe van data-as-a-currency. Deelt de gedeputeerde dit?

De inwoners zijn de eigenaar van de data, maar dit wordt niet uitgewerkt noch aan welke principes het moet voldoen. Datzelfde geldt voor data-anonimisering, dat altijd te deanonimiseren is als er locatiegegevens worden verzameld. Daarbij hoe anoniemer (geen naam, leeftijd geslacht, locatie), hoe minder waardevol de data. Kortom, hoe anoniem is anoniem en hoe weten we zeker dat data anoniem blijft en niet doorverkocht wordt. Graag een reactie.

Dan de ethische commissie. Acht de gedeputeerde het opportuun dat de ethische commissie volledig onafhankelijk is en privacy- en dataimpactassessments voor, tijdens en na realisatie van de wijk worden uitgevoerd door privacyexperts, naast UvT-juristen? Hoe beziet hij de rol van de Autoriteit Persoonsgegevens? Het gebruik van open source, open standaarden van de broncodes en een modulaire opbouw van de hard- en software is voor onze fractie van groot belang zodat het eigenaarschap van de algoritmen en ICT-infrastructuur in handen blijft van het publiek. *De planning was om Q1 de spelregels van het open datamanifest vast te stellen. Hoe staat het daarmee en is de Internet-of-Things charter van de gemeente Eindhoven hierin een goede leidraad?*

Voorzitter, in principe staat mijn fractie positief ten opzichte van het voorstel, maar digitaliseren om het digitaliseren moet geen doel op zich zijn en data-as-a-currency is niet de weg die we in onze regio als voorbeeld moeten stellen. Een soortgelijk project in Canada is vastgelopen op privacyproblemen en eigendomsrechten en omdat bottom-up initiatieven conflicteerden met top-down ideeën van bedrijven. Een publicprivatepartnership klinkt mooi, maar een publicprivatenonprofitpartnership nog veel meer.

Wie verdedigt onze publieke digitale waarden en weegt integraal en vanuit grondwettelijk perspectief wat de juiste weg is. Deze vraag wordt in onze regio en in ons hele land nog veel te weinig gesteld, maar data en ict-infrastructuur is als water en haar leidingen. Het dient een publiek goed te zijn en te blijven. Veel hangt af hoe de provincie zijn sturende rol de komende jaren gaat oppakken om op een verantwoorde manier met de digitalisering van de levens van de Brabanders om te gaan. Zeker bij een bestuur van een provincie die een bakermat is van technologisch revolutie waar we ons momenteel in bevinden.